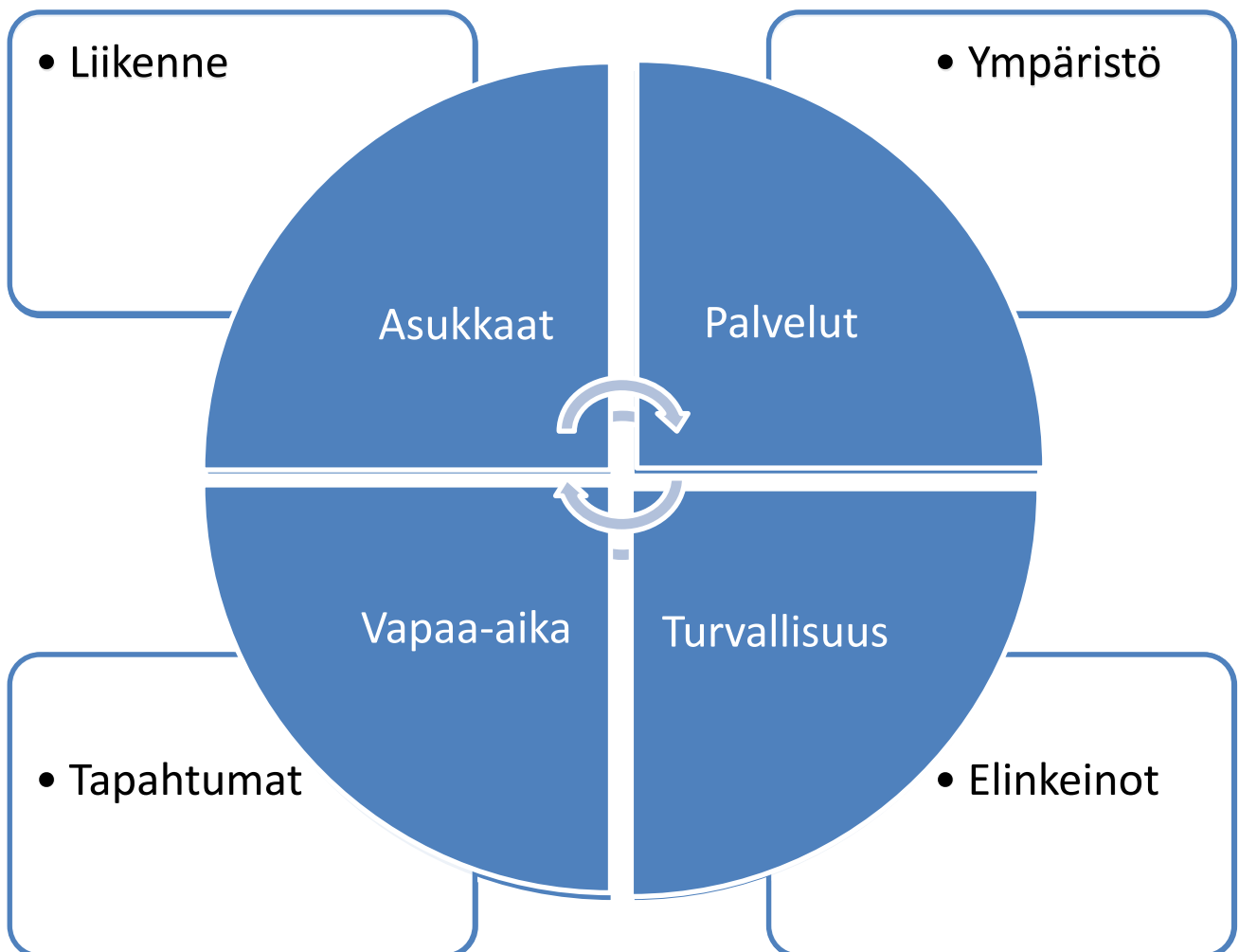

SOINILANSALMEN KYLÄYHDISTYS RY

KYLÄSUUNNITELMA, HYVINVOINTI- JA TURVALLISUUSSUUNNITELMA

2016- 2018

JOHDANTO

Soinilansalmen kyläsuunnitelma valmistui v. 2007 ja se julkaistiin 1.7.07 soutuapahtuman yhteydessä. Kevättalven 2010 aikana kyläsuunnitelma päivitettiin

ja 19.4.2010 olevassa vuosikokouksessa kyläsuunnitelma hyväksyttiin. Päivitetty kyläsuunnitelma oli laadittu taulukkomuotoon, koska Leppävirralle laadittiin Maaseutuohjelma, jonka yhtenä aineistona olivat kyläsuunnitelmat. Kyläsuunnitelman lisäksi tähän on laadittu hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma.

Tämä suunnitelma on työväline ja opas, jonka toivotaan olevan osana asukkaiden arjen turvaamisessa. Soinilansalmen kylätoiminnan tavoitteena on edelleen kylän monipuolinen kehittäminen, kyläläisten viihtyvyyden ja toimeentulon turvaaminen sekä kylän elämisen edellytysten ylläpitäminen ja parantaminen. Tärkeintä toiminnalle on yhteisöllisyyden ja välittämisen ilmapiiri sekä tulevaisuuteen tähtäävän ja asukkaita tukevan toiminnan kehittäminen kaikki asukasryhmät huomioiden.

Tähän loppuun on hyvä siteerata Olavi Rytöstä ja lisätä siihen meille sopivia ajatuksia: Myö voejaan antoo kaekkemme toeminnassa, vua periks ee anneta. Sillä elämän tarkoitus on murheen karkotus ja ee meetä haettoo vaekka ikkee tulloo, vuan vanahaks ee tarvihe silti tulla. Sitä virkeenä pysyy, sillä tämän yhistyksen hommissa huomine o monesti viiko kiireisin päevä. Mutta mikäpä tuossa, ku taetoja löötyy joka lähtöön! Ne tekköö, jotka ossoo ja jotka ee ossoo, ne arvostelloo. Misteepä sen tietää mihinkä pystyy ennen ku kokkeiloo. Ollaan huomattu semmostakkii, että ee sitä ossoo naatiskella jootilaesuuvesta, jos ee oo paljo talakootöetä. Monesti voettajat on hävinneitä, jotka piätti koettoo kerran vielä. Myö ollaan vuatimattomia voettajia, sitä ku ihteessä luottaa, sillo kykysä tuploo. Turha hättäely ja voohoilu on mieljkuvituksen viärinkäättöö. Sen takija tämä kyläsuunnitelma on mahottoman hyvä tiennäättäjä tulevaesuuvun uusille urille!

Soinilansalmen kyläyhdistys ry

Kylän perustiedot

Kylän nimi:	Soinilansalmi
Kunta:	Leppävirta
Suunnitelma tehty:	2007
Päivitetty:	2010, 2013, 2016
Kylää edustava organisaatio:	Soinilansalmen kyläyhdistys ry
Kylän www.sivut:	www.soinilansalmi.net
Kylän sähköpostiosoite:	Puheenjohtajan s.osoite
Kylää edustava organisaatio kunnassa:	Leppävirran kyläneuvosto

Kylän tunnusluvut:

Asuttuja talouksia:	n. 60
Asukkaita:	n. 110
Vapaa-ajan asunnot:	yli 70

Soinilansalmen visio:

Soinilansalmella panostetaan kylän asukkaiden viihtyvyyden lisäämiseen, palvelutason ja nykyisen elinkeinoelämän kehittämiseen, uuden elinkeinotoiminnan hankkimiseen ja asukasluvun lisäämiseen.

- Salmitalo, kylän keskuspaikka kokoontumiselle ja harrastustoiminnalle
- Salmitalon ylläpidosta huolehtiminen ja Salmitalon tilojen vuokraus
- Aktiivinen kyläyhdistys
- Toimiva, yhteisöllinen ja yhteisvastuullinen kyläyhteisö
- Hyvä yhteishenki ja talkooinnostus kylätoiminnassa
- Yhteistyön tekeminen ja sen laajentaminen
- Soinilansalmen positiivisen imagon säilyttäminen
- Virkistymisen tonttikaupoissa (omakotitalorakentaminen) ja muuttovirtaus kylälle
- Monipuolista yritystoimintaa
- Soinilansalmi – Salmitalo erilaisten tapahtumien keskus ja Leppävirran ”kulttuurielämän-kehto”

ASUKKAAT, VÄESTÖ

Uusien asukkaiden saaminen

Nuoria perheitä toivotaan asumaan vakituisesti maalle

Ikääntyvien asukkaiden kotona asumisen turvaaminen

Tavoite:	Toimenpiteet:	Yhteistyötahot:	Aikataulu:
Kylän asukasmäärä saadaan kasvamaan. Kylätoiminnalle saadaan jatkuvuutta. Maan omistajien asenteiden muutos. Virkistyminen tonttikaupoissa.	Asian ylläpito kyläyhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa ja vuosikokouksissa osallistuminen kunnan järjestämiin tonttimarkkinoihin.	Yksityiset maanomistajat Soinilansalmen kyläyhdistys ry	Aina ajankohtainen

TIEDOTTAMINEN

Hyvällä tiedottamisella taataan kyläläisten osallistuminen kylätoimintaan

Tavoite:	Toimenpiteet:	Yhteistyötahot:	Aikataulu:
Tiedotetaan yhdistyksen toiminnasta ja kyläläisiä koskevista asioista.	Salmitalon ilmoitustaulu, talouksiin jaettavat tiedotteet ja sähköpostilla Nettisivut: www.soinilansalmi.net fb-Soinilansalmi Paikallislehti Soisalon Seutu,sähköposti	Soinilansalmen kyläyhdistys ja kylällä toimivat seurat	Aina ajankohtainen

PALVELUT

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT

Kylän asukkaille voitaisiin tarjota kotiin palveluja, joka mahdollistaisi kotona asumisen mahdollisimman pitkään.

Tavoite: Iäkkäiden asukkaiden hyvinvoinnin tukeminen ja avunsaanti.	Toimenpiteet: Tietoa palvelusetelijärjestelmästä, jolla asiakas ostaa tarpeellisen avun yksityiseltä palveluntuottajalta. Tietoa lähialueen yksityisistä hoiva- ja kotipalveluntuottajista.	Yhteistyötahot: Leppävirran Kunta, yksityiset palvelujen tuottajat Soinilansalmen kyläyhdistys ry	Aikataulu: Aina ajankohdittainen
---	---	--	--

SALMITALON PALVELUPÄIVÄ

Salmitalon tilojen käytön monipuolistaminen palveluiden tarjontapaikkana

Tavoite: Palvelut löytyisivät läheltä ja Salmitalon tilojen käytön monipuolistaminen palveluiden tarjontapaikkana.	Toimenpiteet: Kyläyhdistys antaa Salmitalolta tiloja käyttöön parturi -, hieronta - ja jalkahoitoyrittäjille tms.	Yhteistyötahot: Leppävirran Kunta, yksityiset palvelujen tuottajat Soinilansalmen kyläyhdistys ry	Aikataulu: Aina ajankohdittainen
--	---	--	--

KYLÄPIIKA /RENKI / TALKKARI PALVELUT

Kyläpiika /renki / talkkari palvelut maatalousyrittäjien sekä vakituisten- ja kesäasukkaiden käyttöön

Tavoite: Kotiin saatavalla avulla turvataan kotona asumista, arjesta selviytymistä sekä työllistämisaikutukset	Toimenpiteet: Tiedotetaan palveluista ja Kyläpiika/renki / talkkari-palveluiden ja eri hankkeiden esille tuominen	Yhteistyötahot: Leppävirran Kunta, yksityiset palvelujen tuottajat Soinilansalmen kyläyhdistys ry	Aikataulu: Aina ajankohdittainen
--	---	--	--

PALVELULIIKENNE

<p>Asiointiliikenne on ehdottomasti säilytettävä asukkaiden ikääntymisen takia. Tällä tavoin voidaan tukea iäkkäiden asumista kodissaan pitempään.</p>			
<p>Tavoite: Taksibussilinja kaksi kertaa viikossa kirkonkylään ja takaisin. Kuljetuksesta huolehtii taksiyrittäjä, jolta kyyti tilataan etukäteen; noutaa matkustajat ja vie heidät asiointipaikkoihin ja kuljettaa kotiin.</p>	<p>Toimenpiteet: Palvelun tärkeyttä tuodaan esille päättäjiille yhteistyössä muiden haja-asutusalueiden kylien ja Leppävirran kyläneuvoston kautta.</p>	<p>Yhteistyötahot: Leppävirran kunta</p>	<p>Aikataulu: Aina ajankohtainen</p>
<p style="text-align: center;">TILDA- MONIPALVELUAUTO</p> <p style="text-align: center;">Kirjastoauton palvelut pidettävä kyläläisten käytössä, joka on myös monipalveluauto.</p>			
<p>Tavoite: Tildan reitistön ja toiminnan kehittämistä tulevaisuudessa</p>	<p>Toimenpiteet: Tiedonjakaminen kylän asukkaille. Osallistuminen Tildan käytön kehittämiseen monipalvelujen osalta.</p>	<p>Yhteistyötahot: Leppävirran kunta</p>	<p>Aikataulu: Aina ajankohtainen</p>
<p style="text-align: center;">POSTIN PALVELUT</p> <p style="text-align: center;">Sanomalehtien ja muun postin jokapäiväinen jakelu varmistettava koko kylän alueella.</p>			
<p>Tavoite: Tulevaisuudessa-kin postinjako tapahtuu ajoissa. Toimivilla aikatauluksilla vaikutus yritystoimintaan.</p>	<p>Toimenpiteet: Pidetään asiaa esillä päättäjiin päin ja julkisesti esillä, ennakoidaan päätöksen tekoa.</p>	<p>Yhteistyötahot: Kyläläiset Posti</p>	<p>Aikataulu: Aina ajankohtainen</p>
<p style="text-align: center;">TIESTÖ</p>			

Tiestön kunnolla on monitahoinen vaikutus kylän asukkaisiin ja yritystoimintaan.			
Tavoite: Kylän alueen tieistö ajokelpoisessa kunnossa sekä paikallisille asukkaille että muille tiellä liikkujille.	Toimenpiteet: Tiehoitokunnat vastaavat sivuteiden kunnossapidosta ja Heinävesitien nro 365 kunnosta vastaa TVL Savo-Karjalan tiepiiri. Pidetään asiaa päättäjiin päin ja julkisesti esillä ja ennakoidaan päätöksen tekoa. Tarvittaessa kutsutaan tiehallinnon ja kunnan päättäjiä mukaan keskustelemaan tiestön kunnosta.	Yhteistyötahot: Kyläläiset Tiehoitokunnat TVL	Aikataulu: Aina ajankohtainen
PUHELIN, TIETOLIIKENNE YHTEYDET			
Puhelin- ja tietoliikenne yhteyksien toimintavarmuus tuo turvallisuutta ja ovat yritystoiminnalle tärkeitä.			
Tavoite: Hyvät, nopeat ja toimivat tietoliikenneyhteydet (laajakaista, langaton). Puhelinliittymien toiminta varmuus luonnonvoimien aikana.	Toimenpiteet: Pidetään asiaa päättäjiin päin ja julkisesti esillä ja ennakoidaan päätöksen tekoa sekä toimitaan aloitteellisesti.	Yhteistyötahot: Kyläläiset Sonera + muut operaattorit	Aikataulu: Aina ajankohtainen

YMPÄRISTÖ

PERINNEMAISEMAN SÄILYTTÄMINEN

Kylämme alue on vesistö rikasta ja ainutlaatuista maisemaltaan. Ympäristöstä ja luonnosta huolehtiminen on jokaisen velvollisuus.

Tavoite: Perinne maiseman säilyminen tuleville sukupolville. Kylän siistinä pitäminen ja luontoa arvostetaan ja kunnioitetaan.	Toimenpiteet: Asukkaiden ja maanomistajien aktivoiminen oman ja ympärillä olevan maiseman pihapiirin hoitoon.	Yhteistyötahot: Kyläläiset, maanomistajat	Aikataulu: Aina ajankohtainen
--	---	---	---

SALMITALON PIHA-ALUE

Salmitalo on kyläläisten ja lähialueiden harrastusten toimintakeskus sekä erilaisten kulttuuritapahtumien, tilaisuuksien ja juhlien järjestämiskaipa.

Tavoite: Piha-alue ja ranta pidetään viihtyisänä ja turvallisena. Piha-alueen kunnostaminen toteutetaan suunnitelmallisesti.	Toimenpiteet: Suuret pihatalokoot keväällä ja syksyllä. Piha-alueita hoidetaan ympärivuoden.	Yhteistyötahot: Soinilansalmen kyläyhdistys ja talkoolaiset	Aikataulu: Aina ajankohtainen
--	--	---	---

MELONTAREITTI

Soinilansalmi – Iloksenjoki – Pohjalampi – Nyhermäjoki – Soinilansalmi vesireitistön kunnostaminen

Tavoite: Tavoitteena on melontareitti Soinilansalmelta Iloksenjoelta Iloksenlampeen ja siitä kauttakulku Pohjalampeen ja edelleen Nyhermänjokeen. Näin saataisiin joelle myös matkailukäyttöä kalastuksen ohella.	Toimenpiteet: Joen ruoppaus ja kunnostus. Umppeen kasvaneen vesikasvuston poisto. Veden virtauksen parantaminen. Reitistön ja vesialueen hanke > rahoituskanavat	Yhteistyötahot: Kalastuskunnat Soinilansalmen kyläyhdistys ry Ely-keskus Kunta Rahoituskanavat	Aikataulu: Avoin
---	---	--	----------------------------

HARRASTUKSET, VAPAA-AIKA, TAPAHTUMAT

--

KYLÄYHDISTYKSEN JÄRJESTÄMÄT HARRASTUS MAHDOLLISUUDET

Liikunta, kuutamohiihto, kädentaidot, pilkkikisat, kyläillat, teema- ja saunaillat

Tavoite: Harrastustoiminnalla edistetään asukkaiden hyvinvointia ja sosiaalisten suhteiden ylläpitoa. Harrastustoimintaan ovat tervetulleita ihan kaikki, toiminta pyritään pitämään maksuttomana (peritään mahd. tarvikemaksut) ja yleishyödyllisenä toimintana yhdistyksen sääntöjen mukaan.	Toimenpiteet: Otetaan kyläläisten toiveita huomioon. Pidetään tarvittaessa ideariihi-iltoja. Tiedotetaan harrastustoiminnasta kylän omilla nettisivuilla ja paikallislehden kylätoimintapalstalla (Soisalon Seutu).	Yhteistyötahot: Kyläyhdistys Hallitus Kyläläiset	Aikataulu: Aina ajankoh- tainen, jatku- vaa
--	--	--	---

SOISALO-OPISTON (KANSALAIPOISTON) KURSSITARJONTA

Tavoite: Huomioidaan kyläläisten toiveet. Saadaan osallistujat riittämään. Yhteistyö muiden kylien kanssa.	Toimenpiteet: Yhteistyö Soisalo-opistoon, kyläläisten toiveiden kirjaaminen ja toiveiden eteenpäin vieminen. Soisalo-opiston tiedottamisen lisäksi kyläyhdistys tiedottaa kursseista omilla nettisivuillaan ja ilmoitustaululla.	Yhteistyötahot: Kyläyhdistys Kyläläiset Soisalo-opisto	Aikataulu: Soisalo-opiston toimintakausi Toiveet opistolle vuosittain.
--	--	--	---

KYLÄN PERINTEISET TAPAHTUMAT

Tavoite: Yhteishengen luominen, toimintaa kylälle, kylä säilyttää omat perinteiset tapahtumansa esim. hirvipeijaiset,	Toimenpiteet: Tapahtumat kirjoitetaan seurojen ja kyläyhdistyksen toimintasuunnitelmiin.	Yhteistyötahot: Kylällä toimivat seurat, kyläyhdistys ja kyläläiset	Aikataulu: Aina ajankohtainen
---	--	---	---

joululauluillat, kuusenkaristajaiset, talkoolaisten saunaillat, lauluillat jne.			
HYVINVOINTITAPAHTUMAT, KOULUTUS, MESSUT YMS.			
<p>Tavoite: Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyden edistäminen</p> <p>Itäisten kylien yhteistyön jatkaminen järjestämällä yhdessä tapahtumia, tavoitteena saada myös kylien kesäasukkaat mukaan.</p> <p>Osallistutaan messuille ja markkinoidaan tapahtumia, Salmitaloa.</p> <p>Turvallisuuskoulutuspäivä yhdistyksen toiminta-alueella asuville (toiminta-alue määriteltä yhdistyksen säännöissä)</p>	<p>Toimenpiteet: Leidien leiri-päivät</p> <p>Latuverkoston säilyminen kylän alueella > päättäjille tietoa.</p> <p>Itäisten kylien yhteistyöpalaverit.</p> <p>Aktiivinen yhteydenpito.</p> <p>Aktiivisuus, suunnitelmallisuus, rohkea toiminta ja verkostoituminen.</p> <p>Kouluttajan valinta, ajankohdan sopiminen, tiedottaminen koulutuksesta. Avustushakemus kunnalle.</p>	<p>Yhteistyötahot: Soinilansalmen kyläyhdistys ry ja kyläläiset</p> <p>Leppävirran kunta/ Liikuntapalvelut</p> <p>Soinilansalmi – Haapamäki – Näädänmaa – Moninmäki</p> <p>Paikalliset toimijat, kunta, maakunta, koko Suomi, globaali verkostoituminen.</p> <p>Kyläyhdistys Kyläläiset Kouluttajataho</p>	<p>Aikataulu: Leidien leiri maalikuussa</p> <p>Talvikausi / aina ajankohtainen</p> <p>Aina ajankohtainen</p> <p>Aina ajankohtainen</p> <p>Huhtikuu 2016 Aina ajankohtainen</p>

TORITAPAHTUMAT/ SUORAMYyntI
Salmitalon Joulumyyjäiset, Pihakirppis - Rompetori, Iltatorit

<p>Tavoite: Eri tapahtumien yhteydessä mahdollisuus myydä maalaistuotteita ja käsitöitä. Yhteishengen luominen. Osallistutaan yhteisiin toritapahtumiin.</p>	<p>Toimenpiteet: Salmitalon Joulumyyjäiset</p> <p>Yhteistyö ja aktiivinen yhteydenpito.</p>	<p>Yhteistyötahot: Kyläyhdistys Muut kylät / Leppävirran kyläneuvosto, MTK, maakunnan tuottajat / käsityöntaajat Leppävirran Yrittäjä yhdistys</p>	<p>Aikataulu: Aina ajan-kohtainen</p>
---	---	--	---

WANHOJEN KONEIDEN KARNEWAALIT

<p>Tavoite: Lisätään perinnetietoutta menneiden sukupolvien elämäntyöstä maaseudulla. Nostalgian nostattaminen.</p>	<p>Toimenpiteet: Perinnekoneiden harrastajien ja kyläyhdistyksen yhteistyö ja vastuunjakaminen sekä vastuualueet.</p> <p>Tapahtuma-avustus kunnalle.</p>	<p>Yhteistyötahot: Soinilansalmen kyläyhdistys ry</p> <p>Perinnekoneiden harrastajat</p> <p>Leppävirran kunta</p> <p>MTK, Yritykset</p> <p>Media</p>	<p>Aikataulu: Ennakoivaa työtä > tapahtuman aikataulutus</p> <p>Aina ajan-kohtainen</p> <p>Tapahtuma: Toukokuu</p>
--	--	--	---

KEVÄT LAULAJAISET

<p>Tavoite: Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen ja laulamisen ilon kokemukset.</p> <p>Yhteislaulu perinteen vaaliminen ja jatkuminen.</p>	<p>Toimenpiteet: Kuorotoiminnan jatkuminen on taattava.</p> <p>Tapahtuma-avustus kunnalle.</p>	<p>Yhteistyötahot: Kyläyhdistys/ Soisalo-opisto Itäiset Kylät</p>	<p>Aikataulu: Aina ajan-kohtainen</p> <p>Tapahtuma: Kevät</p>
---	--	--	---

--	--	--	--

HYVINVOINTI - JA TURVALLISUUSUUNNITELMA

Tähän turvallisuutta koskevaan osioon on koottu asiat, joita voimme edistää turvallisuutta ja hyvinvointia. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa on paljon esillä yhteiskunnan lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluita, jotka ovat kansalaisten perusoikeuksia.

1. TEKNINEN	VASTUUTAHO
* yleiset tiet	Tiepiiri
* kaavatiet	Tiehoitokunnat
* pihatiet	Tiehoitokunnat / kiinteistön omistajat
* veneenlaskupaikka Pöljä	Soinilansalmen kyläyhdistys ry
* vesihuolto, haja-asutusalue	Yksityiset taloudet

* jätevesihuolto, haja-asutusalue	Yksityiset taloudet
* jätekaivojen tyhjennys	Yksityiset taloudet > yrittäjä
* talouskohtaiset vesikaivot	Yksityiset taloudet
* jätehuolto	Yksityiset taloudet
* kierrätys (vaate, huonekalut ym.)	Yksityiset taloudet
* paperin keräys	Yksityiset taloudet
* lasin keräys	Yksityiset taloudet
* kompostointi	Yksityiset taloudet
* sekajätteen keräys	Yksityiset taloudet
* kännyköiden kuuluvuus	Operaattorit
* laajakaista/1mega	Sonera
* laajakaista/100omega	Sonera
* radio	Yle
* sähköverkon kattavuus/toimintavarmuus	SavonVoima
* kyläkaava, kylän tekemä maankäytön suunnitelma	Kunta (ei ole)
* tontteja asuntorakentamiseen	Yksityiset maanomistajat
* tontteja vapaa-ajan rakentamiseen	Yksityiset maanomistajat
* petoeläimet	Metsästysseurat
* hirvet	Metsästysseurat
* ympäristöhoito	Koko kyläyhteisö
* kulttuuriympäristö	Koko kyläyhteisö
* postipalvelut	Itella
* kauppapalvelut	Leppävirran kk, Konnuslahti, naapuri kunnat
* apteekkipalvelut	Leppävirran kk , Konnuslahti, naapuri kunnat, Tilda
* vuokra-asunnot	Yksityiset
* julkinen liikenne	Kouluaikoina linja-auto
* asiointiliikennepalvelu/kutsutaksi	PALI- liikenne
2. SOSIAALI	VASTUUTAHO
* vammaispalvelut	Kunta
* erityisryhmien työ- ja päivätoiminta	Kunta
* erityisryhmien asumispalvelut	Kunta
* lastensuojelu	Kunta
* päihdehuolto	Kunta
3. TERVEYS	
* vanhusten kuljetuspalvelu	Kunta
* omaishoitajien tuki	Kunta
* ensihoito ja sairaankuljetus	Kunta
* kuntoutus	Kunta
* neuvola	Kunta
* kotona-asumisen tukipalvelu (siivous yms.)	Kunta, yksityiset palveluntuottajat

* veteraaniasiat; kuntoutus ja kotipalvelu	Kunta
* palveluasuminen	Kunta
* terveyskeskus	Kysteri
* terveysneuvonta	Kunta
* ikääntyvien neuvonta, * ikääntyvien info	Kunta
4. SIVISTYS	
* lasten päivähoito	Kunta , yksityiset palveluntuottajat
* esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito	Kunta
* lasten kotihoidon tuki/kuntalisä	Kunta
* lasten kerhotoiminta	Kunta ja srk
* koulun ja kodin yhteistyö	Lähikoulu / vanhempainyhdistys
* koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	Kunta
* opetus -ja kulttuuri, kirjasto	Kunta (kirjastoauto Tilda)
* nuorisotoiminta	Kunta ja srk
5.LIIKUNTA	
* hiihtolatu	Kunta/ Soisalolatu + yksityiset ladut
* luontopolku	Orinoro Mustinmäki
* uimaranta	Salmitalo/ kyläyhdistys
* yleisurheilupaikka, luistelupaikka	Kurjalan koulu
* sisäliikuntapaikka	Salmitalo
* liikunnan neuvonta ja ohjaus	Kunta
* liikuntaryhmät	Soisalo-opisto, kyläyhdistys > Salmitalo Vesileppis muut ryhmät
* liikunnan kansalaistoiminta	Kyläyhdistyksen järjestämä
* fyysisen kunnon omaehtoinen ylläpitäminen	Vastuu kaikilla
6. TYÖLLISTYMINEN	
*elinkeinoneuvonta	Kunta, Wäläky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry
* sosiaalinen yritys	Kunta, yksityiset, TUKEVA
* etsivä nuorisotyö	Kunta
7. HENKINEN HYVINVOINTI	VASTUUTAHO
* mielenterveystuki, rikosuhri	Rikosuhripäivystys p. 0203 16116 Kuopion kriisikeskus p. 017- 262 7738
* mielenterveystuki, päihde	Kysteri, omalääkäri
* mielenterveystuki, sairaus	Kysteri, omalääkäri
* harrastustoiminta (järjestetty)	Soisalo-opisto, kyläyhdistys
* yhteinen kokoontumispaikka	Salmitalo, kyläyhdistys
* Juttelu- ja rupatteluseurat	Salmitalo, kyläyhdistys
* asukkaiden yhteistoiminta (tapahtumat)	Salmitalo, kyläyhdistys
* henkinen tuki traumaattisen tilanteen jälkeen, kriisiryhmä	Kunta, srk, VAPEPA
* henkisen tuen koulutus	VAPEPA

8. VARHAINEN PUUTTUMINEN	
* masennuksen oireiden tunnistaminen	Julkinen terv.huolto, lähipiiri
* erityishäiriötä aiheuttavat henkilöt	Poliisi 112
* asumisturvallisuus	Turvallisuuspäivä, informaatio
* yleinen syrjäytymiskehitys	Julkinen sektori, yhteisöllisyys, lähipiiri
* omaisuusrikollisuus	Turvallisuuspäivä, informaatio
* lasten ja nuorten elämänhallintakasvatus	Perheet
* vanhempien kasvatustyön tukeminen	Julkinen sektori, yhteisöllisyys
* nuorten päihteiden ja huumeiden käyttö	Julkinen sektori, poliisi, lähipiiri
9. KOTIVARAUTUMINEN POIKKEUSOLOISSA	VASTUUTAHO
10. KANSALAISTAIDOT	
* poikkeusolot	9. KOTIVARAUTUMINEN POIKKEUS- OLOISSA Pelastuslaki (379/2011) 14§ määrittää oma- toimisen varautumisen. Kyläyhdistys järjes- tää Turvallisuuspäivän, joka sisältää koulu- tusta ja infoa kyläläisille. Salmitalo turvapaikkana
* talouksien sähkön saanti	
* talouksien veden saanti	
* talouksien lämmitys	
* talouksien kotivara	
* ruokahuollon hoitaminen	
* kännyköiden latauspalvelu	
* häiriöt tietoliikenneverkossa	
* hätämajoitus	
* peseytymismahdollisuudet	
* jätehuollon järjestäminen	
* erätaitojen opetteleminen	
* naapuriapu	10. KANSALAISTAIDOT
* tietotekniikka	
* sähköinen viestintä	
* ensiaputaidot	
* tulipalon alkusammutus	
* kodin tulipalojen ehkäisy	
* kotitapaturmien ehkäisy	10. KANSALAISTAIDOT koulutus huhtikuu 2016
* kylävaste	
* VPK	
* SPR	
11. PELASTUSTOIMI	VASTUUTAHO
* turvallisuuskoulutus	Kyläyhdistys
* pelastuslaitoksen infotilaisuudet	Turvallisuuskoulutuksessa
* tulisijojen nuohous	Yksityinen
* palovaroittimien tarkastus	Kiinteistön omistaja
* alkusammutus välineet	Joka kiinteistössä
* yleisten tilojen turvallisuus	Salmitalo; Kyläyhdistys
* vaarallisten paikkojen suojaus	Kiinteistöjen omistajat
* vaaralliset paikat turvalliseksi	Kiinteistöjen omistajat

* tienviitat ajantasalla	Kunta
* asuntojen numerot näkösällä	Kiinteistöjen omistajat
* myrskytuhojen raivaaminen	Julkinen sektori, maanomistajat, palo- ja pelastustoimi, sähköyhtiöt
* poikkeusolojen tiedotus	Julkinen sektori; kunta, valtio
* paikkatietous / koordinaatit	Kiinteistön omistajat, kyläyhdistys
POLIISI	VASTUUTAHO
* poliisin näkyminen kyläkuvassa	Tapahtumien yhteydessä
* kadonneiden etsintä	Poliisi, VAPEPA
* poliisin lupapalvelut	Varkaus, Leppävirta

LIITE 1

Soitto hätäkeskukseen -ohje PUH 112

APUA ANTAVAT:

- PALOKUNTA
- POLIISI
- ENSIHOITO, SAIRAANKULJETUS, SAIRAANHOITO
- SOSIAALIVIRANOMAINEN, KRIISIAPU
- MERIPELASTUS
- VAPAAEHTOISJÄRJESTÖT
- MUUT YHTEISTYÖKUMPPANIT

1. SOITA HÄTÄPUHELU ITSE, JOS VOIT. SOITA 112

Tärkeää olisi, että hätäpuhelun soittaisi hän, jota asia koskee. Hänellä on sellaisia tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellesään mitä apua hän paikalle lähettää. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

2. KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT.

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää juuri siihen tilanteeseen oikean avun.

3. KERRO TARKKA OSOITE JA KUNTA.

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta. Kirjoita kotiisi näkyvälle paikalle osoitteesi, jotta ilmoitat sen hätätilanteessa varmasti oikein.

4. VASTAA SINULLE ESITETTYIHIN KYSYMYKSIIN.

Päivystäjän esittämillä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

5. TOIMI ANNETTujen OHJEIDEN MUKAAN.

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

6. LOPETA PUHELU VASTA SAATUASI SIIHEN LUVAN.

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatua luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta. Opasta auttajat paikalle. Soita uudestaan, mikäli tilanne muuttuu. HUOM! Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut, odota kunnes puheluusi vastataan. Puheluihin vastataan joka tapauksessa nopeasti ja soittamisjärjestyksessä.

Hätäpuhelua soittaessasi et tarvitse suuntanumeroa. Hätäpuhelu on maksuton. Yleisöpuhelimesta voit soittaa hätänumeroon ilman rahaa. Matkapuhelimesta soittaessasi et tarvitse suuntanumeroa.

LIITE 2

TOIMINTA TULIPALOTILANTEESSA

ASUKKAAN PALOTURVALLISUUSOHJE

1. Varmista, että Sinulla on kodissasi toimiva **palovaroitin** ja ylläpidä sen toimintakuntoa

2. Laadi kotona perheesi kanssa **toimintaohjeet** mahdollisen vaaratilanteen varalle ja opeta perheenjäsenet toimimaan ohjeiden mukaisesti

3. Varmista, että osaat tehdä **häätäilmoituksen**

4. Varmista että **häätäpoistuminen** parvekkeen ja ikkunoiden kautta on mahdollista

5. Varmista, että oma **osoitenumerosi** ja talon osoitenumero on selkeästi nähtävissä

6. Opettele tiivistämään asuntosi ja sulkemaan **ilmastointi tiivistettävät kohteet**; ilmastointiventtiilit keittiössä, kylpyhuoneessa ja vaatehuoneessa, ovet ja ikkunat, ulko-ovi, postiluukku

7. Opettele käyttämään **alkusammutuskalustoa**

8. Varmista, että **pelastusajoneuvoilla on esteetön pääsy** rakennuksen viereen

9. Palon sattuessa **sulje** ovet ja ikkunat ja huoneiston ulko-ovi

10. Odota pelastushenkilöstön toimintaohjeita.

11. Jos palo on

- **PELASTA** välittömässä vaarassa olevat
- yritä **sammuttaa** tulipalo itse
- poistu huoneistostasi ja **SULJE OVET**
- **VAROITA** naapureitasi uhkaavasta tilanteesta ja
- **ILMOITA** turvalliselta paikalta hätänumeroon **112**
- **OPASTA** palokunta paikalle

LIITE 3

TOIMINTAOHJE TAPATURMATILANTEISSA JA SAIRAUSKOHTAUKSISSA
Ensiaputoiminnan tavoitteena on huolehtia hätäensiaputoimenpiteistä siihen asti, kun ammattiapu saapuu paikalle.

Tärkeimpiä tehtäviä ovat;

- hengityksen ja sydämen toiminnan varmistaminen,
- voimakkaan verenvuodon tyrehtyttäminen,
- puhallus- ja paineluelvytyksen antaminen,
- shokkitilan estäminen,
- potilaan tilan pahenemisen estäminen.

TÄRKEIMMÄT TOIMENPITEET ALKUTILANTEESSA;

1. Arvioi tilanne

- mitä on tapahtunut
- autettavien määrä ja avun tarve
- auttajien määrä
- käytettävissä oleva välineistö
- avun kiireellisyys ja avun tarve

2. Pelasta

- lähesty vaarallista kohdetta harkiten
- pelasta ensiksi hengenvaarassa olevat
- siirrä potilas lähimpään turvalliseen paikkaan
- älä vaaranna omaa ja muiden henkeä

3. Estä lisäonnettomuudet

- selvitä lisäonnettomuuden vaara (jännitteet, pitoisuudet)

4. Anna hätäensiapu

- aloita hätäensiapu välittömästi ja jatka sitä kunnes ammattiapu saapuu paikalle (liitteenä ensiapuohje)
- muiden vammojen hoito vasta hätäensiavun jälkeen

5. Tee hätäilmoitus

- tee hätäilmoitus lisäavun saamiseksi paikalle

- HÄTÄNUMERO 112

- harkitse hätäilmoituksen ajankohta tilannekohtaisesti

LIITE 4

TOIMINTAOHJE RIKOLLISISSA UHKATILANTEISSA

Jos talossa tapahtuu jotakin rikokseen tai ilkivaltaan viittaavaa;

1. Soita poliisille - poliisin hätänumero 112

2. Odota poliisin tuloa

- merkitse muistiin tuntomerkkejä henkilöistä, ajoneuvoista, tapahtumapaikoista,
- älä mene tapahtumapaikalle yksin, hälytä talosta henkilöitä tarvittaessa avuksi,

3. Opasta poliisi kohteeseen mikäli mahdollista,

4. Älä toimi yksin: rikollinen voi olla aseistautunut,

5. Älä käytä tilanteessa voimakeinoja: asetta, koiraa. Voi tulla kysymykseen

hätävarjelun liioittelu. Jos suojaat henkeäsi ja kotirauhaasi ja omaisuuttasi, olet oikeutettu tarvittaessa käyttämään myös voimakeinoja.

6. Häiriökäyttäytyjä

- muista, että uhkaaja saattaa olla päihteiden väärinkäyttäjä
- toimi tilanteessa harkiten ja rauhallisesti
- säilytä katsekontakti uhkaajaan
- muista henkilöturvallisuus aina ennen materiaalisia menetyksiä
- huomioi tovereiltasi saamasi mahdollinen apu
- havainnoi tuntomerkit
- suorita, jos mahdollista, hälytys poliisin hätänumeroon **112**

RIKOSTEN JA ILKIVALLAN ENNALTA EHKÄISY

- Tarkista rakennuksen lukkojen ja ovipumppujen toimivuus määräajoin.

Ilmoita esiintyvistä puutteista huoltomiehelle/ isännöitsijälle.

Valvo myös, että puutteet tulevat korjatuiksi. Kierrä myös määräajoin talon yleiset tilat ja pysäköintialue. Näin vähennetään rikollisten toimintamahdollisuuksia,

- Merkitse muistiin talossa oleskelevat ja sinne kuulumattomat henkilöt: tuntomerkit henkilöistä, ajoneuvoista, yms,

- Pyri organisoimaan talon luotettavien asukkaiden ja naapuriyhteisöjen edustajien kanssa päivystys/ hälytysorganisaatio, jolloin olisi etukäteen valmius torjua uhkatilanne,

- Aktiivinen toiminta ehkäisee merkittävästi rikoksia, pienentää ilkivallan aiheuttamia korjauskuluja sekä rauhoittaa asuinalueen.

JOS ASUNTOOSI ON MURTAUDUTTU

1. Hälytä välittömästi poliisi,
2. Älä sotke rikoksentekijän jättämiä jälkiä; sormenjälkiä, jalanjälkiä, älä koske esineisiin,
3. Kysy, onko naapurillasi mahdollisia havaintoja murrosta,
4. Laadi luettelo anastetusta omaisuudesta ja toimita poliisille omaisuutesi merkintätiedot,
5. Saatuaasi poliisilta ilmoitusjäljennöksen toimita se vakuutusyhtiöllesi korvauksen saamista varten

Turvamerkitse ja valokuvaa sekä luettelo ennalta arvo- ja muukin omaisuutesi.